

Regelbunden tillsyn i Rossö skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Strömstads kommun under perioden från den 3 mars till och med den 15 april och besökt Rossö skola den 24 mars 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 11 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Rossö skola, dels den information som samlats in under besöket. I Rossö skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Rossö skola

Rossö skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola	29

Källa: Skolans rektor

2 (13)

Rossö skola ligger nära skog och hav, cirka 15 km från Strömstad. Personalen i skolan arbetar i ett arbetslag och eleverna är indelade i två klasser, en med förskoleklass och årskurserna 1–2 samt en med årskurserna 3–6.

I skolan finns ett elevhälsoteam med kompetenser som socionom, specialpedagog och skolsköterska.

Eleverna läser språkval, slöjd och musik vid Strömstiernaskolan, kommunens enda grundskola för årskurserna 7–9, där de också fortsätter sin skolgång.

Det finns förskola och fritidshem inom skolans lokaler. Ingen av dessa verksamheter omnämns i denna rapport utan bedöms i för kommunen gemensamma verksamhetsrapporter.

Rektorn är också ansvarig för skolverksamheten i Skee skola.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Rektorn och lärarna i Rossö skola uppger att de under det senaste utvecklingssamtalet informerat föräldrarna och eleverna om kunskapsresultaten i samtliga ämnen som eleverna har undervisning i. Skolan har dock ännu inte på skolnivå någon samlad bild av kunskapsresultaten. Skolan har inte gjort någon kunskapsuppföljning eller analys av resultaten. Det finns heller inga uppgifter om det finns skillnader mellan pojkars och flickors resultat eller några övriga skillnader eller avvikelser.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste analysera kunskapsresultaten så att rätt åtgärder kan sättas in för att öka måluppfyllelsen. Eftersom skolan inte redovisar i vilken mån eleverna når mål att uppnå i samtliga ämnen i årskurs 5 kan Skolinspektionen inte bedöma måluppfyllelsen avseende kunskapsresultaten.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

4 (13)

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av 4 kap. 2 § skollagen framgår att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo94, ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Intervjuer med lärare och elever vid skolan visar att lärarna över lag anser att eleverna får vara med till viss del och bestämma över sitt eget lärande. Eleverna menar att deras möjlighet att påverka handlar om att de kan vara med och bestämma mellan olika redan angivna alternativ eller vilken redovisningsform de vill använda. Det finns dock elever som berättar att vissa lärare diskuterar med dem om hur de vill lära sig och där de känner att de kan ha ett reellt inflytande över sitt eget lärande. Skolinspektionen bedömer att skolan inte tillräckligt utvecklat arbetet med elevernas möjlighet till inflytande och ansvar över sitt eget lärande, som de enligt författningarna har rätt till.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av Lpo 94 avsnitt 2. 2 Kunskaper, framgår att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Vidare framgår enligt Lpo 94, 2.5 Övergång och samverkan, att samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Vid intervjuer med elever och lärare framkommer att de samverkar inom Rossö skola vad gäller strävansmål och kursplanemål. Skolan har olika avstämningsnivåer och eleverna upplever sig trygga i alla grupper. Däremot är samverkan med Strömstiernaskolan begränsad till överlämnandekonferenser och skolorna har ingen uppföljning och/eller återkoppling verksamheterna emellan. Skolinspektionen bedömer att samverkan mellan verksamheterna behöver utvecklas.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen.

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en

översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Det finns inget som hindrar att verksamheten respektive skolan för samman den årliga planen mot kränkande behandling med den likabehandlingsplan, som ska upprättas enligt diskrimineringslagen, till ett dokument.

Barn och elever vid den verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Samtliga skolor i Strömstad har likabehandlingsplaner utifrån en för kommunen gemensam mall, denna antogs 2007-08-13. Rossö skola och förskolor arbetar utefter denna mall. Rossö skolas plan mot kränkande behandling saknar en specifik redovisning av varje verksamhets behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Den kartläggning som gjorts vid skolan utvärderas inte för att kunna ligga till grund för hur verksamheterna ska arbeta under det kommande året. Intervjuer med elever visar att de känner till att det finns en likabehandlingsplan. Lärarna berättar vid intervju att de varit med och godkänt planen men att själva skrivandet till största delen gjorts av rektorn.

Skolinspektionen bedömer att Rossö skolas plan mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). Vid intervju med rektorn framkommer att skolan anordnar svenska som andraspråk i enlighet med författningarna men att undervisningen ligger på annan undervisningstid än när det är svenska på schemat. Skolinspektionen bedömer att skolan måste arbeta för att svenska som andraspråk ska ges i stället för undervisning i svenska så att de elever som har undervisning i svenska som andraspråk inte riskerar att gå miste om det garanterade antalet undervisningstimmar i övriga ämnen som de får undervisning i.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 9 § grundskoleförordningen ska om en eller båda av elevens vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, eleven få sin undervisning i detta språk som ett ämne (modersmålsundervisning), om eleven har grundläggande kunskaper i språket och eleven önskar få sådan undervisning. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer att skolan har elever som har rätt till modersmålsundervisning men som inte erbjuds detta. Enligt rektorn och lärare är vårdnadshavarna inte upplysta om den rättigheten och skolan saknar behöriga lärare. Skolinspektionen bedömer att kommunen saknar rutiner för att informera om rätten till modersmålsundervisning samt att erbjuda eleverna modersmålsundervisning. Se vidare i kommunrapporten.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Motivering
Se även punkten 3.1.1

10 (13)

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 1, Skolans värdegrund och uppdrag i Lpo 94, måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Enligt avsnitt 2.8, Rektors ansvar i Lpo 94, har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Som tidigare framkommit i denna rapport har lärarna påbörjat en bedömning av elevernas kunskapsutveckling men ännu inte systematiskt följt upp och utvärderat resultaten i samtliga ämnen i relation till mål att uppnå i årskurs 5. Därmed har rektorn inte kunnat fullfölja sitt ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans samlade resultat. Rektorn har inte heller efterfrågat uppföljningar och utvärderingar av kunskapsutvecklingen på individ och klassnivå i samtliga ämnen som eleverna har undervisning i.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivit fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Enligt 2 § samma förordning, ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Enligt 3 § samma förordning, ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Vidare ska enligt 4 § samma förordning, skolans elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen. För Rossö och Skee skolor finns en gemensam kvalitetsredovisning för år 2008. Denna är upprättad utifrån kommunens gemensamma mall för förskola, grundskola och skolbarnsomsorg och innehåller fyra områden: Utveckling, medborgare, medarbetare och ekonomi. Kvalitetsredovisningen utgår ifrån Barn- och utbildningsnämndens övergripande mål. Kvalitetsredovisningen innehåller en sammanställning över resultaten vid de nationella ämnesproven i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska ifrån år 2006, 2007 samt 2008. Måluppfyllelsen i elevernas övriga ämnen redovisas inte. De analyser och utvärderingar som görs av skolans kvalitetsarbete är bristfälliga och varje skolas kvalitetsarbete är inte i varje punkt synligt i den för skolorna gemensamma kvalitetsredovisningen. Intervjuer med rektorn och personal visar att det mesta av arbetet med att färdigställa kvalitetsredovisningen görs av rektorn efter att personalen arbetat med givna frågeställningar i sina arbetslag. Elever och föräldrar deltar inte i arbetet med kvalitetsredovisningen. Vid intervju menar personalen att kvalitetsredovisningen inte har någon aktiv betydelse för dem och att de inte alltid ser nyttan av arbetet med kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen bedömer att kvalitetsredovisningen inte lever upp till författningarnas krav.

Enligt ändring i förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av såväl likabehandlingsplaner som planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-06-11 Göteborg

Marie Karlsson

Peter Lendefors